

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce **F. V.**, zastoupeného JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Žitná 45, 110 00 Praha 1, proti žalovanému **Českému telekomunikačnímu úřadu** se sídlem Sokolovská 219, 225 02 Praha 025, proti rozhodnutím předsedy Českého telekomunikačního úřadu ze dne 30. 7. 2004, č. j. 12642/2004-603 a č. j. 18429/2004-603, o kasační stížnosti žalobce proti usnesením Městského soudu v Praze ze dne 30. 9. 2005, č. j. 9 Ca 235/2004 - 36, a ze dne 3. 11. 2005, č. j. 9 Ca 179/2005 - 34,

t a k t o :

- I. Věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod spisovými značkami 1 As 43/2006 a 1 As 45/2006 **se s p o j u j í** ke společnému projednání a nadále budou vedeny pod sp. zn. 1 As 43/2006.
- II. Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- III. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- V. Odměna advokátky JUDr. Ireny Strakové **se u r č u j e** částkou 4800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 9. 3. 2004 uložil Český telekomunikační úřad žalobci povinnost uhradit společnosti Č. T., a. s., na dlužném plnění za poskytnuté telekomunikační služby částku 3915,50 Kč a úrok z prodlení. Dne 30. 4. 2004 pak tentýž úřad rozhodl, že společnost Č. T., a. s., neporušila zákon o telekomunikacích při vypojení telefonní stanice, jejímž byl žalobce účastníkem. Odvolání žalobce proti těmto rozhodnutím zamítl předseda Českého telekomunikačního úřadu dvěma rozhodnutími ze dne 30. 7. 2004.

Žalobce napadl obě rozhodnutí odvolacího orgánu společnou žalobou. Městský soud v Praze vyloučil žaloby k samostatnému projednání a odmítl je usneseními ze dne 30. 9. 2005 a 3. 11. 2005. Uvedl, že právní vztah mezi žalobcem a společností Č. T., a. s., byl založen smlouvou o poskytování telekomunikačních služeb; tento vztah má soukromoprávní charakter, neboť jeho účastníci se nacházejí v rovném právním postavení. Rozhodnutí o sporu vyplývajícím ze smlouvy o poskytování telekomunikačních služeb mezi provozovatelem telekomunikační sítě a jejím účastníkem proto nelze přezkoumat ve správním soudnictví. Žalobce se ovšem může postupem podle části páté občanského soudního řádu obrátit na obecný soud, který o věci znovu rozhodne. O této možnosti i o lhůtě pro podání žaloby byl žalobce v obou usneseních poučen.

Proti usnesením Městského soudu v Praze brojil žalobce kasační stížností. Namítl, že se nejedná pouze o jeho soukromoprávní věc, nýbrž o věc, která se dotýká širokého okruhu spotřebitelů. Ti jsou podle žalobce zákonem č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů (dále jen „zákon o telekomunikacích“), znevýhodňováni a je popíráno jejich základní právo na rovnost, což je porušením Listiny základních práv a svobod i Ústavy České republiky. Soud by měl posoudit soulad § 81 odst. 1 a § 95 odst. 8 písm. a) zákona o telekomunikacích s článkem 1 Listiny. Ve Všeobecných podmínkách veřejné telekomunikační služby není upraveno přímé vyrovnání (tj. bez zprostředkovatele) mezi obchodníkem – dodavatelem a zákazníkem – spotřebitelem. To je o to tíživější, že náklady na zprostředkovatele, kterého si najala společnost Č. T., a. s., nese zákazník. Takový postup je v rozporu s dobrými mravy a je projevem šikany ze strany dodavatele. Podle § 265 obchodního zákoníku platí, že výkon práva, který je v rozporu s dobrými mravy, nepoživá právní ochrany. Podle jeho § 273 lze část obsahu smlouvy určit také odkazem na všeobecné obchodní podmínky vypracované odbornými nebo zájmovými organizacemi, tedy nikoli obchodníky či dodavateli. Žalovaný nadřazuje společnosti Č. T., a. s. (ostatně u žalovaného pracuje dost bývalých zaměstnanců této akciové společnosti) a nedbá na to, že tato společnost nepostupuje podle zákona o telekomunikacích (například když nedodržela tříměsíční zákonnou lhůtu pro informování svých zákazníků o změnách všeobecných obchodních podmínek).

Žalobce proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadená usnesení Městského soudu v Praze. Ustanovená zástupkyně doplnila kasační stížnost tak, že označila její důvody, a to citací ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) s. ř. s. Petit pak doplnila o návrh na „*nařízení dalšího projednání věci*“ před Městským soudem v Praze.

Kasační stížnost není důvodná.

Podstata kasační stížnosti spočívá v tvrzení, že žalobcova věc není věcí „*soukromoprávní*“ (a jeho žaloba tedy neměla být odmítnuta), protože se týká širokého okruhu spotřebitelů. To, koho se ta či ona právní otázka podle subjektivního názoru žalobce týká, však není rozlišovacím kritériem mezi věcmi soukromoprávními a věcmi veřejnoprávními. Hranice mezi těmito dvěma typy právních vztahů není vždy jasná a teprve postupně je vymezována v rozhodnutích soudů, a to jak soudů správních postupujících podle soudního řádu správního, tak soudů civilních rozhodujících podle části páté občanského soudního řádu; podstatnou roli při rozhraničování věcí soukromoprávních a věcí veřejnoprávních pak hrají rozhodnutí zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů. Při posuzování soukromoprávní či veřejnoprávní povahy věci, o které rozhodoval správní orgán a která je jako nadále sporná předkládána k vyřešení soudu, vychází judikatura nejčastěji z tzv. mocenské teorie. Podle ní mají účastníci soukromoprávních vztahů rovné postavení – tj.

jejich vzájemné vztahy jsou založeny na dohodě a ani jeden z nich nesmí druhému jednostranně ukládat povinnosti – zatímco účastníci veřejnoprávních vztahů jsou v nerovném postavení, v němž jeden z nich může jednostranně rozhodovat o druhém a případně od něj vynucovat povinnosti uložené takovým rozhodnutím. Této teorie se přidržel i Městský soud v Praze, a učinil tak správně.

Český telekomunikační úřad a poté jeho předseda rozhodovali v dané věci o sporu mezi žalobcem jako účastníkem telekomunikační sítě a společností Č. T., a. s., jako provozovatelem telekomunikační sítě. Vztah mezi nimi byl založen smlouvou, kterou oba účastníci uzavřeli dobrovolně, a dobrovolně se též zavázali, že budou plnit povinnosti z této smlouvy plynoucí – tzn. především ze strany provozovatele zřídit a pronajímat telefonní stanici a poskytovat účastníku jejím prostřednictvím telekomunikační službu, ze strany žalobce jako účastníka pak zejména pravidelně hradit užívání telefonní stanice. Žalobce tuto povinnost podle provozovatele neplnil; provozovatel mu proto po marných výzvách k zaplacení vypočil telefonní stanici a obrátil se na Český telekomunikační úřad, jemuž příslušelo podle § 95 bodu 8 písm. d) tehdy účinného zákona o telekomunikacích rozhodovat spory o povinnosti účastníka k finančnímu plnění vyplývající ze smlouvy mezi provozovatelem veřejné telekomunikační sítě a účastníkem o poskytování telekomunikačních služeb. Sám žalobce napadl jako neoprávněné vypojení telefonní stanice; i o tomto návrhu rozhodoval Český telekomunikační úřad z titulu § 95 bodu 1 písm. c) citovaného zákona, který mu zakládal obecnou působnost rozhodovat ve sporech. Jak spor o dlužné telefonní poplatky, tak spor o vypojení telefonní stanice vznikly v souvislosti s tvrzeným porušením smlouvy o poskytování telekomunikačních služeb; Český telekomunikační úřad tu nevykonával svou vrchnostenskou pravomoc tím, že by ukládal žalobci povinnost či mu uděloval oprávnění na základě zákona či individuálního správního aktu, nýbrž posuzoval, zda se žalobce zachoval podle smlouvy, kterou koneckonců uzavírat nemusel (a kterou mohl vypovědět, nebyl-li srovnán s novými všeobecnými obchodními podmínkami). Právě to kvalifikuje danou věc jako věc povahy soukromoprávní. Je lhostejné, kolik dalších spotřebitelů je nespokojeno se službami společnosti Č. T., a. s.: Český telekomunikační úřad a stejně tak i Městský soud v Praze rozhodovaly jen o žalobcově konkrétní věci. I kdyby byl tento druh sporu velmi rozšířen, nečiní hromadný výskyt jevu ze soukromoprávních věcí věcí veřejnoprávních: příslušnost věci do té či oné skupiny není podmíněna množstvím sporů, nýbrž povahou vztahů, o nichž se rozhoduje.

Další žalobcovy námitky, které povětšinou kritizují způsob, jakým společnost Č. T., a. s., nakládá se svými zákazníky, či nedůsledné plnění povinností ze strany žalovaného Českého telekomunikačního úřadu, pak nejsou kasačními důvody ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s.: nijak se totiž nevyslovují k podstatě napadeného usnesení Městského soudu v Praze a k otázce pravomoci, kterou tento soud v žalobcově věci popřel. Takové námitky lze případně vznášet před soudem, který se věcí bude zabývat meritorně (ať už v I. stupni, nebo v řízení o oprávněném prostředku); nelze je však účinně uplatnit tam, kde soud řešil pouze otázku své pravomoci, nikoli samotné věcné důvody rozhodnutí správního orgánu.

Kasačními důvody nejsou ani citace jednotlivých ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., které v doplnění kasační stížnosti uvedla ustanovená zástupkyně. Kasační důvod – stejně jako žalobní bod – musí mít totiž jak právní, tak skutkový základ. Je v pořádku, a dokonce je to žádoucí, pokud se námitka opírá o konkrétní ustanovení právního předpisu; to však musí být doplněno o právní argumentaci a o líčení skutkových okolností, v nichž žalobce spatřuje nezákonnost.

Žalobce se svými námitkami tedy neuspěl; jelikož v řízení o kasační stížnosti nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.),

Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou. O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly. Zástupkyni, která byla žalobci ustanovena soudem, náleží mimosmluvní odměna podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (advokátního tarifu). Soud proto přiznal ustanovené zástupkyni v souladu se sazbou mimosmluvní odměny 4200 Kč za dva úkony právní služby a 600 Kč jako paušální náhradu výdajů s těmito úkony spojených, celkem tedy 4800 Kč.

Závěrem je ještě třeba vytknout Městskému soudu v Praze postup, při němž byla původně jediná žaloba proti dvěma rozhodnutím rozdělena na dvě žaloby projednávané zvlášť. Vyloučit rozhodnutí k samostatnému projednání je na místě tehdy, není-li společné řízení možné nebo vhodné (§ 39 odst. 2 s. ř. s.). Obě napadená rozhodnutí v žalobcově věci měla podobný skutkový základ; žalobce sám je ostatně napadl jedinou žalobou, a takový dispoziční úkon by měl být respektován, nejsou-li tu výše zmíněné okolnosti. Ty tu v tomto případě nebyly; o tom nejvýmluvněji svědčí skutečnost, že obě usnesení jsou – až na pár odlišných vět pramenících z aplikace odlišných ustanovení zákona o telekomunikacích – totožná. Je tedy nanejvýš vhodné, aby městský soud v dalším řízení obě věci opět spojil.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. dubna 2007

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu